

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 3. Desumpta ex cap. 16. Lib. Genes. in quo describitur superbia
Agar, fuga & reditus, atque partus Ismaelis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 16. Lib. Genes. in quo describitur superbia Agar, fuga & reditus, atque partus Ismaelis.

Confidera: QUÀM mirabili modò divina Providentia disponat, ut N.26. quædam animæ, quæ alias virtute & pietate ut Domina ancillam suam, Sara Agarem antecellunt, Deoque gratissimæ existunt, relinquuntur in spiritali sterilitate & longâ ariditate: adeò, ut nullis aut rarissimis tantùm consolationibus, solatiisque fœcundentur supernis. Hoc ipsum obtigit Charissimæ Christi Sponsæ Sanctæ Mariæ Magdalenæ de Pazzis teste Engelgras in Dom. 4. post Pentec. §. 2. Hæc per quinquennium cruciata, nec quidquam sentiebat solatii: quin potius cruciatuum vi in frustra discerpi videbatur. Alius quidam eximie Sanctitatis Vir dicere consueverat, ut refert Drexel. lib. 1. c. 9. Rhet. cel. Quadraginta jam annis servis Deo in multa oratione absque ulla interna consolatione. Verùm hanc Solationum Spiritalium penuriam non alia de causa patiuntur dilectissimæ Christi Sponsæ: quàm ut perpetua in humilitate conserventur, seseque in patientia & plena resignatione in Dei beneplacitum exercendi habeant copiam: atque hinc asserit aureus liber: non est in eo tantum vita spiritalis profectus, cum consolationis habueris gratiam, sed cum humiliter & abnegatè patienterque ejus tuleris subtractionem. Reperire est e contra animas, quæ non adeò magni apud Deum sunt meriti & pretii, supernis tamen solatiis recreantur frequenter, intuitu quarum instar Agaris, ob fœcunditatem in superbiam elata, alias, tanquam pietate & virtute sibi cum sterili Sara longè impares despiciunt: & hinc è domo divinæ gratiæ merentur cum Agare superbiante expelli, peritura; nî erroris sui per internam Angeli Custodis inspirationem admonitæ, sese humiliarent, & mediante pœnitentiâ redirent ad domum, ex qua propter superbiam fuerant ejectæ. Sicut homo sacramentum divina in se licet optima sit, & ab optimo proveniant Deo, non tamen eos efficit optimos, quos afficit. Hortatur ergo Gerfen noster lib. 2. c. 9. §. 4. *Noli extolli, noli nimium gaudere, nec inaniter presumere, sed esto humilior ex dono, cautior quoque & timorator in cunctis actibus tuis quoniam transibit hora illa, & sequetur tentatio.* Quantò Christiane! si in
D 2 spiri-

spiritualibus exercitiis quandoque ad longum temporis spatium experiaris ariditatem, noli ab iis desistere animumque despondere, ratus: te gratiâ Dei excidisse, & hinc te cum Petro totâ nocte piscantem in vanum laborare: *Cum te consumptum putareris orieris ut Lucifer.* Cum videberis prostratus, perditus, abjectus, prosperè procedes ad modum stellæ Dianæ in campo Cœlorum progredientis. Apostolus de miseris fervorum Dei loquens utitur terminò limitante, afferens: *quasi tristes*, quæ verba subtili indagine scrutatus S. Augustinus quærit causam hujus additæ limitationis, & sibi respondens ait: id fieri, quòd somnii instar se habeant desolationes & miseræ Justorum: Somniis autem semper addi terminum limitantem *quasi*, id testante Josephò Genes. 37. *putabam nos ligare manipulos in agro, & quasi consurgere manipulum meum.* Sic etiam Scriptura, panem subcinericium devolutum de monte describens Judicum 7. His utitur verbis: *Vidi somnium, & videbatur mihi quasi Subcinericius panis ex horreodeo volvi &c.* Adde ergo desolationi tuæ terminum *quasi*, illam vocans quasi abjectionem, somnum aut fabulam esse miseræ. Regium Prophetam interroga, parem miseriam expertum, quando auditus est conqueri: Psal. 21. *Aruit tanquam testa virtus mea est.* Fatebitur ille: *Sicut Pater misertur filiorum, misertus est Dominus timentibus se.* Sed quæ est patris erga filios etiam charissimos misericordia? en! pecunias illis denegat superfluas, ne in ludos sese effundant: vini ciborumque copiam ipsis subtrahit, ne intemperantes evadant: rarò se ipsis affabilem demonstrat, ne timorem & reverentiam sibi debitam perdant. Haud aliter (si sensum morale spectemus) erga te gerit se Deus, quando credis: te preces quidem fervidas fundere, sed non exaudiri. Sacris te interesse quidem sedulo, sed nullum in eis gustum sentire: meditari cum Davide, sed potius aquam, quàm ignem experiri. Patrem hinc agit miserentem: hinc subtrahit spiritualium consolationum dulcedinem, ut meritum non perdas, temporalem recipiendò mercedem: monstrat austeram faciem, ut timorem, omnium virtutum custodem, in te conservet: ad preces surdum se exhibet, ut tuam probet perseverantiam, in cœlo coronandam. Resignatus ergò in tam providi Parentis voluntatem, dic cum Asceta; lib. 3. cap. 16. §. 2. *Hac mihi consolatio: libenter velle carere omnî humano solatiò, & si tua desuerit consolatio, sit mihi tua voluntas & justa tentatio pro summo solatio.* Quod tuas preces exercitiaque solita concernit, peritum agricolam imiteris, qui etsi quando-

quando-

quandoque sterilem annum sentire cogatur, agris tamen debitam impendere curam non desinit.

Doctrina 4.

Desumpta ex cap. 17. lib. Genesis, in quo describitur mandatum illud datum Abrahae de praesentia Dei semper habenda. Mutatio Nominis & lex circumcisionis.

Considera : **Q**UAM benè discurrat Angelus, qui vices Dei agens hic N.27.
loquitur Abrahamo, asserens: *Ambula coram me, & esto perfectus*, dicturus per hoc: in omnibus actionibus tuis ô Abraham! Deum semper praesentem & videntem cogita, fiet inde, ut easdem peragas modò perfectò. Consequentia planè perfecta & infallibilis, ut docet communis Ascetarum sententia, quæ melius assequendæ perfectionis medium dari non posse autumat. O Christiana anima! si vivaci in imagine circumferres Deum perspicacissimum illum Judicem, & severissimum etiam minimorum scelerum ultorem, quàm pauca forent, in quæ per diem peccandò impingeres. Nunquid enim tot verba detractoria, scurrilia, fraternæ charitatis offensiva effunderes? ut nihil de aliis actibus peccaminosis dicam. Quis gregariorum militum prospicientem è fenestra Ducem suum intuens, è statione sua movet pedem? arma abjicit? ad somnum se disponit? quis discipulorum Præceptorem à tergo hæere putans, fabulis indulget? libros abjicit? cum prohibitis ludit sociis? quæ uxor assidentem sibi habens maritum, cum alio amatorios miscet sermones? tactusque impuros admittit? cogita castissimum illum, Jacobi filium, quàm gravibus peccandi periculis, quàm violentis fœminæ blanditiis, quàm horridis adulteræ minis impetatur? & tamen blanditias superet, minas spernat, peccatum effugiat? quaras ex ipso; quibus armis tot hostes vicerit? tot fregerit insidias, innocentiam suam salvans indemnem? forsan enormis tanti criminis turpitude? aut innata juveni pudicitia? aut formidanda Domini sui rabies? aut turpissimi probri infamia ei gladium, quò vinceret, præbuit? aut scutum, quò se tam strenuè defenderet, subministravit? hæc omnia, etsi cæteroque spiritualis pugnæ arma sint fortia, tot roboris tamen habuissent nunquam, ut tot ignea & flammantia Veneris tela avertissent,